

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Indenrigsministeren (H. C. Toft): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om den kommunale og amtskommunale beskatning for regnskabsåret 1972-73.*

Lovforslaget tager sigte på for det nævnte regnskabsår at tilvejebringe en begrænsning i den kommunale og amtskommunale skatteudskrivning, således at den hurtige vækst, der er sket i disse skatter i de seneste år, og dermed også den stærke vækst i de kommunale udgifter, dæmpes.

Som det vil være det høje ting bekendt, har regeringen udfoldet bestræbelser for at begrænse stigningen i statens udgifter og søgt at finde frem til bedre muligheder for en styring af den statslige økonomi.

Formålet med foranstaltningerne på dette felt er imidlertid kun et led i regeringens bestræbelser for at dæmpe væksten i hele den offentlige sektors forbrug af personale og kapital og tilvejebringe en bedre planlægning og koordinering af udnyttelsen af de økonomiske muligheder for de forskellige samfundsgrupper.

Der er imidlertid i de senere år sket en stærk vækst i de kommunale og amtskommunale drifts- og anlægsudgifter, der omfatter omkring halvdelen af de samlede offentlige udgifter. Denne vækst er finansieret dels gennem en kraftig forøgelse af skatteudskrivningen, dels gennem en væsentlig stigning i låntagningen.

Efter regeringens opfattelse overstiger denne vækst, der har andraget 15-20 pct. årligt, i væsentlig grad, hvad der ud fra samfundsøkonomiske hensyn kan anses for forsvarligt, og regeringen har derfor fundet det nødvendigt af iværksætte foranstaltninger, der kan bidrage til at undgå, at en fortsat stærk ekspansion i den kommunale og amtskommunale aktivitet bevirker et uønsket pres på landets ressourcer til skade for andre sektorer i samfundet.

Samtidig har regeringen med de kommunale organisationers bistand ladet foretage en kritisk gennemgang af kravene til omfanget og kvaliteten af nogle af de ydelser, som kommunerne stiller til rådighed for borgerne. Resultatet af denne gennemgang er omtalt af finansministeren i dag.

Der er endvidere under de forhandlinger,

der har været ført mellem regeringen og de kommunale organisationer om kommunernes og amtskommunernes økonomiske forhold, opnået enighed om, at der må tilstræbes et nærmere samarbejde vedrørende investeringsbudgetteringen og de kommunale låneprogrammer. Jeg kan herved henviser til, at der i perspektivplanen netop er peget på betydningen af en fælles prioritering af de offentlige udgifter.

Da det aftalte samarbejde imidlertid ikke kan etableres allerede for de kommunale og amtskommunale budgetter for 1972-73, der ifølge loven om kommunernes styrelse skal være endeligt vedtaget senest den 1. oktober, har regeringen anset det for nødvendigt at fremsætte nærværende lovforslag med henblik på, at der som en engangsforanstaltning for regnskabsåret 1972-73 indføres en overgrænse for stigningen i den kommunale og amtskommunale beskatning. Samtidig har regeringen også ved fastsættelse af snævre rammer for kommunernes og amtskommunernes adgang til lånoptagelser både i indeværende regnskabsår og i 1972-73 søgt at bidrage til den ønskede afdæmpning i stigningen i de kommunale udgifter.

Jeg vil gerne fremhæve, hvad der også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der er opnået enighed om forslagetets bestemmelser ved forhandlingerne mellem regeringen på den ene side og Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner på den anden side.

Som det fremgår af lovforslaget, foreslås overgrænsen for stigningen i de kommunale skatter opnået ved fastsættelsen af et maksimum for stigningen fra 1971-72 til 1972-73 i den enkelte kommunes eller amtskommunes budgetterede provenu af indkomstskat, ejendomsskatter og dækningsafgift. Stigningen i forhold til 1971-72 foreslås for Københavns og Frederiksberg kommuner fastsat til maksimalt 11½ pct. og for de øvrige kommuner til maksimalt 7 pct., efter at der for disse sidstnævnte kommuner er sket fradrag for det amtsfondsbidrag, der er pålagt kommunerne i 1971-72.

For amtskommunernes vedkommende kan stigningen ifølge forslaget maksimalt udgøre 20 pct. Denne højere overgrænse for amtskommunerne må ses på baggrund af, at

[Indenrigsministeren.]

amtskommunerne hverken i 1971 eller 1972 får udbetalt efterreguleringsbeløb fra kildeskattedirektoratet — beløb, der for kommunernes vedkommende vil andrage henholdsvis 1,2 mia. kr. og ca. 2,2 mia. kr., og som ikke indgår i den budgetterede udskrivning i kommunerne.

Ud over de nævnte generelle procenttillæg åbnes der efter forslaget mulighed for en højere skatteudskrivning i kommuner og amtskommuner med en vis befolkningstilvækst, ligesom kommuner og amtskommuner kan udskrive til dækning af merudgifter henholdsvis til boligsikring og børnetandpleje og til befordringsgodtgørelse til visse grupper af uddannelsessøgende. Jeg skal herom henvise til lovforslagets bestemmelser og bemærkningerne hertil.

Som det fremgår af bilaget til lovforslaget, har regeringen for finansårene 1971-72 og 1972-73 fastsat lånerammer for kommuner og amtskommuner på henholdsvis 1.665 mill. kr. og 910 mill. kr., og der er også på dette punkt tale om væsentlige reduktioner af det økonomiske spillerum for de 2 kommune-grupper. Jeg vil dog gerne påpege, at selv med de fastsatte snævre lånerammer og under forudsætning af lovforslagets gennemførelse vil stigningen i det samlede finansielle spillerum for kommuner og amtskommuner fra 1970-71 til 1972-73 blive på ca. 48 pct. I denne beregning indgår også de forventede forskelsbeløb, som kommer til udbetaling til kommunerne i november 1971 og november 1972, og som — som før nævnt — vil udgøre ca. 1,2 mia. kr. og ca. 2,2 mia. kr.

Efter regeringens opfattelse er der heretter tale om sådanne finansielle rammer for kommunerne, at kommunerne må kunne fastholde en høj selvfinansieringsgrad, og at det ikke kan anses for rimeligt at tillade en højere låntagning end den, der er fastsat for 1971-72 og 1972-73.

Den omtalte stigning i det finansielle spillerum er jo imidlertid et gennemsnit for alle kommuner og amtskommuner, og der kan derfor være kommuner, hvor stigningen vil blive væsentlig lavere, eller som af andre grunde vil have et væsentligt behov for en højere skatteudskrivning end den maksimale. Der foreslås derfor indført en adgang

for indenrigsministeren til i ganske særlige tilfælde at tillade, at en kommunes eller amtskommunes samlede skatteudskrivning overstiger det fastsatte maksimum.

Under forhandlingerne med de kommunale organisationer om lovforslaget har organisationerne peget på forskellige omstændigheder, der skulle kunne motivere en dispensation. Man har herved navnlig fremhævet, at vækstkommuner, hvis finansielle spillerum ofte er begrænset i forhold til de opgaver, der skal løses, i visse tilfælde ikke kan undgå udgiftsstigninger, der er væsentlig højere end dem, som lovforslaget giver mulighed for at dække over skatteudskrivningen. Der er også peget på, at kommuner, der i 1972-73 tager nyopførte plejehjem, skoler eller andre institutioner i brug, ofte ikke vil kunne få dækning for disse udgifter inden for lovforslagets rammer.

Jeg vil gerne fremhæve, at formålet med den foreslåede begrænsning af skatteudskrivningen ville forflygtiges, hvis en adgang til dispensation blev benyttet i andre end rene undtagelsestilfælde. Ved bedømmelsen af, om der foreligger en sådan situation, kan man ikke nøjes med at tage enkelte udgiftsposter eller samtlige driftsudgifter i betragtning, men man må foretage en samlet vurdering af kommunens økonomiske forhold, herunder dens beskæftningsforhold, igangværende og påtænkte anlægsarbejder, lånebehov og likviditetsmæssige stilling.

Da de amtskommunale og kommunale budgetter ifølge den kommunale styrelseslov skal være endeligt vedtaget senest den 1. oktober 1971 og udskrivningsprocenten indberettet til kildeskattedirektoratet senest den 5. oktober 1971, må det være en forudsætning, at arbejdet både i kommuner og amtskommuner og i ministeriet tilrettelægges således, at dispensationsansøgningernes antal kan begrænses, og at der muliggøres en hurtig stillingtagen til indkomne ansøgninger.

De nævnte retningslinjer, der må forventes lagt til grund ved behandlingen af dispensationsansøgninger, har været drøftet med de kommunale organisationer, som ikke har haft bemærkninger hertil. Indenrigsministeriet har herefter i en skrivelse af 25. august 1971 orienteret kommunalbestyrelser og amtsråd om lovforslagets indhold

[Inderigsministeren.]

og udsendt et spørgeskema til anvendelse ved en eventuel dispensationsansøgning under forudsætning af lovforslagets vedtagelse.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Sigs-gaard): Hermed tillader jeg mig for folketinget at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten.

Idet jeg henviser til de udførlige bemærkninger til lovforslaget, skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i dag, tirsdag den 31. august kl. 15.15 med følgende dagsorden:

1) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1972.

2) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.

3) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om den kommunale og amtskommunale beskatning for regnskabsåret 1972-73.

Mødet hævet kl. 14.30.

116. møde.

Tirsdag den 31. august kl. 15.15.

Formanden: De på dagsordenen opførte sager kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Første behandling af forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1972.

(Lovforslaget (nr. 181) findes i tillæg A. sp. 3709, fremsættelsen i tidenden sp. 7876).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.

(Lovforslaget (nr. 182) findes i tillæg A. sp. 3715, fremsættelsen i tidenden sp. 7876).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Grünbaum: Jeg må straks sige, at mit parti er indstillet på, at der må føres en ret stram finanspolitik også i 1972. Og lad mig så tilføje, at heri ligger ingen som helst anerkendelse af den økonomiske politik, som regeringen har ført, men kun en ren og skær erkendelse af, at sådan som økonomien har udviklet sig og med det kæmpeunderskud, vi har på betalingsbalancen over for udlandet — selv om det så måske bliver lidt mindre i år, det ved vi jo ikke rigtig endnu — vil det simpelt hen ikke være forsvarligt ved folketingets fastsættelse nu af udskrivningsprocenten for 1972 at sige, at nu kan vi tage en betydelig lempelse i vor finanspolitik. Det kan vi ikke, sådan som økonomien stiller sig i øjeblikket, og det er altså regeringens ansvar, at man er kommet derud, hvor man er. Jeg skal senere vende tilbage til det.

Det er jo ikke skatter, det har manglet på, og den danske befolkning er vel stort set indstillet på, at der skal skaffes dækning for de offentlige udgifter. Jeg tror også, de fleste er indstillet på, at de fleste af de offentlige udgifter er gode udgifter; det er udgifter, der tjener til at give den danske befolkning en højere levestandard, en større trykthed osv. Det er vel sådan, at de fleste i virkeligheden stort set anerkender den udvikling, der ligger bag den stigning, der har fundet sted igennem mange år i de offentlige udgifter, og den danske befolkning er som hovedregel indstillet på, at man må betale for de ydelser, det offentlige giver borgerne. Der skal skaffes dækning for de offentlige udgifter.